

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad Sgriwtini

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	10 Mehefin 2026
Pwnc:	Dogfen Gyflawni Blynnyddol
Cadeirydd Sgriwtini:	Cynghorydd Jeff Evans

1. Pwy fydd yr aelod portffolio yn cyflwyno / arwain yr adroddiad?

Aelod Portffolio	Rôl
Cynghorydd Robin Williams	Dirprwy Arweinydd a Deilydd Portffolio Cyllid,Busnes Corfforaethol a Phrofiad y Cwsmer
Swyddog Gwasanaeth (yn cefnogi)	Rôl
Huw Ynyr	Pennaeth Digidol, Perfformiad a Moderneiddio

2. Pam y gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini ystyried y mater

Mae'r Ddogfen Gyflawni Flynyddol yn amlinellu rhaglenni gwaith blynnyddol y Cyngor sydd wedi'u cynllunio i gyflawni disgwyliadau Cynllun y Cyngor. Mae'n rhoi mwy o fanylion gweithredol yn unol a'r chwech amcan strategol yn erbyn agweddau penodol o'r ddarpariaeth flynyddol. Gofynnir i'r pwyllgor graffu ar gynnwys y ddogfen a'i gymeradwyo i'r Pwyllgor Gwaith.
--

3. Rôl y Pwyllgor Sgriwtini ac argymhellion

- ☒Er sicrwydd
- ☒Er argymhelliad i'r Pwyllgor Gwaith
- ☐Er gwybodaeth

Argymhelliad(ion): Argymhellir bod y Pwyllgor sgriwtini yn craffu y Ddogfen Gyflawni Flynyddol sy'n amlinellu yr hyn mae'r Cyngor yn ymrwymo i'w gyflawni yn ystod 2026/27 a darparu adborth i'r Pwyllgor Gwaith.

4. Sut mae'r argymhelliad(ion) yn cyfrannu at amcanion Cynllun y Cyngor?

1.

Mae'r dogfen strategol hon yn gosod allan gweithredoedd a anelir i'w gwireddu yn ystod 26/27 a hynny er mwyn gweithio at wireddu amcanion strategol Cynllun y Cyngor.

5. Themâu sgrwtini allweddol

Y meysydd allweddol ddylai'r Pwyllgor Sgrwtini ganolbwyntio arnynt:

1. Cyflawni amcanion strategol 2026/27
2. Adnoddau priodol i wireddu'r blaenoriaethau
3. Trefniadau monitro a mesur cynnydd

6. Pwyntiau allweddol / crynodeb

Mae'r Ddogfen Gyflawni Flynyddol yn amlinellu rhaglenni gwaith blynyddol y Cyngor sydd wedi'u cynllunio i gyflawni disgwyliadau Cynllun y Cyngor. Mae'n rhoi mwy o fanylion gweithredol yn unol a'r chwech amcan strategol yn erbyn agweddau penodol o'r ddarpariaeth flynyddol.

7. Asesiadau effaith

7.1. Asesiad effaith integredig (ystyriaethau cydraddoldeb, y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol, a'r Gymraeg) wedi ei gynnal?

☐ Do

☒ Naddo

Os naddo, eglurwch pam:

Dim yn addas – disgwylir i'r Gwasanaethau gyflawni asesiad effaith wrth wireddu y darnau gwaith penodol.

7.2 Effeithiau posibl ar grwpiau gwarchodedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

Crynowch ganfyddiadau'r asesiad effaith. Lle'n briodol atodwch gopi ohono. Gweler y Canllaw ar Gwblhau Adroddiadau Sgrwtini ar MonITor am arweiniad pellach.

Dim yn addas – disgwylir i'r Gwasanaethau gyflawni asesiad wrth wireddu y darnau gwaith penodol.

7.3 Effeithiau posibl ar bobl sy'n dioddef anfantais economaidd-gymdeithasol (penderfyniadau strategol)

Crynowch ganfyddiadau'r asesiad effaith. Lle'n briodol atodwch gopi ohono. Gweler y Canllaw ar gwblhau Adroddiadau Sgrwtini ar MonITor am arweiniad pellach.

Dim yn addas – disgwylir i'r Gwasanaethau gyflawni asesiad wrth wireddu y darnau gwaith penodol.

7.4 Effeithiau posibl ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Crynowch ganfyddiadau'r asesiad effaith. Lle'n briodol atodwch gopi ohono. Gweler y Canllaw ar Gwblhau Adroddiadau Sgriwtini ar MonI Tor am arweiniad pellach.

Dim yn addas – disgwylir i'r Gwasanaethau gyflawni asesiad wrth wireddu y darnau gwaith penodol.

7.5 Effaith posibl ar darged Carbon Sero Net y Cyngor

Positif / Niwtral / Negyddol a sut

Dim yn addas – disgwylir i'r Gwasanaethau gyflawni asesiad wrth wireddu y darnau gwaith penodol.

Er hynny mae'r ddogfen yn gosod allan Blaenoriaethau y Cyngor yn erbyn ein amcan strategol Newid Hinsawdd.

8 Goblygiadau ariannol

Dim yn addas – disgwylir i'r Gwasanaethau gyflawni y ffrydiau gwaith o fewn eu cyllidebau neu drwy arian grant ble mae hynny yn berthnasol.

9 Atodiadau

Atodiad 1 Dogfen Gyflawni Flynyddol 2026/27

10 Awdur yr adroddiad a phapurau cefndir

Gwyndaf Parry

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Dogfen Gyflawni Flynyddol 2026/27

Dyddiad Cyhoeddi: Mehefin 2026

Dogfen Gyflawni Flynyddol

Mae'r ddogfen hon yn edrych yn fanwl ar y gwaith fydd y Cyngor yn ymgymryd ag o yn ystod 2026/27 i gyflawni'r dyheadau uchelgeisiol sydd wedi'u gosod dan bob un o'r amcanion strategol yng Nghynllun y Cyngor 2023 - 2028.

Cynllun y Cyngor 2023-2028 - Amcanion Strategol

Cynllun y Cyngor yw'r brif ddogfen sy'n ganolog i benderfyniadau sy'n cael eu gwneud ar bob lefel; darparu fframwaith ar gyfer cynllunio a gyrru blaenoriaethau yn eu blaen; siapio gwariant blynyddol; monitro perfformiad a chynnydd.

Gweledigaeth Cynllun y Cyngor yw:

'Creu Ynys Môn fydd
yn iach a llewyrchus
lle gall bobl ffynnu'.

Yr Iaith Gymraeg

Cynyddu'r cyfleoedd i ddysgu,
magu hyder a defnyddio'r iaith.

Gofal Cymdeithasol a Llesiant

Rhoi'r cymorth cywir ar yr adeg
cywir

Addysg

Sicrhau darpariaeth effeithiol
ar gyfer heddiw a
chenedlaethau'r dyfodol.

Tai

Sicrhau fod gan bawb yr hawl i alw
rhywle yn 'gartref'.

Economi

Sicrhau cyfleoedd i ddatblygu
economi'r ynys

Newid Hinsawdd

Ymateb i'r argyfwng, mynd i'r
afael â newid a gweithio tuag at
bod yn sefydliad sero net erbyn
2030.

Cynllun y Cyngor 2023-2028 - Gwerthoedd

Mae Cynllun y Cyngor 2023-2028 yn cael ei gefnogi gan werthoedd craidd y sefydliad, sy'n cael eu defnyddio i ddatblygu ac arwain gweledigaeth, cynlluniau strategol a gwasanaethau.

Parch

Rydym yn barchus ac yn ystyriol tuag at eraill er gwaethaf ein gwahaniaethau.

Cydweithio

Rydym yn gweithio fel tîm, gyda'n cymunedau a'n partneriaid, i gyflawni'r canlyniadau gorau ar gyfer pobl Ynys Môn.

Gonestrwydd

Rydym yn ymrwymedig i safonau uchel o ran ymddygiad ac uniondeb.

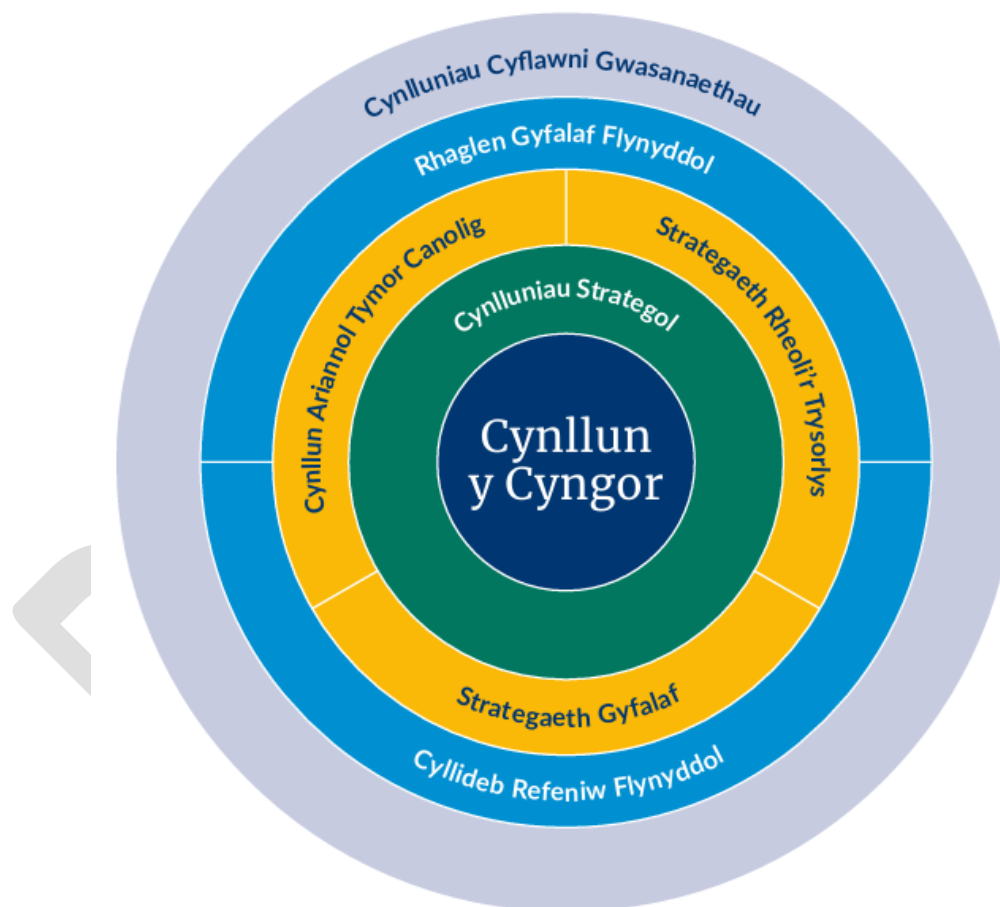

Hyrwyddo'r Cyngor a'r Ynys

Rydym yn creu ymdeimlad o falchder mewn gweithio i'r cyngor ac yn cyflwyno delwedd gadarnhaol o'r ynys.

Y Cylch Strategol

Mae'r cylch strategol yn adnabod y cynlluniau sydd mewn lle er mwyn sicrhau ein bod yn gallu cyflawni ein blaenoriaethau ac amcanion.

Yr Iaith Gymraeg

Cynyddu'r cyfleoedd i ddysgu a defnyddio'r iaith.:

Erbyn 2028 byddwn wedi:

Sicrhau bod ein Strategaeth Hybu'r Gymraeg yn cael ei diwygio yn 2026 a'i bod yn ymateb i ganlyniadau'r cyfrifiad diwethaf

Diweddarau ein polisi iaith Gymraeg a datblygu polisi newydd ar ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle

Ehangu ein cynnig o hyfforddiant er mwyn creu mwy o gyfleoedd i'n staff, a'n cynghorwyr, partneriaid a thrigolion yr ynys ddatblygu eu sgiliau Cymraeg

Yn 2026/27 byddwn yn:

- Derbyn sicrwydd gan Swyddfa Comisiynydd y Gymaeg ynglyn â disgwyliadau strategaeth newydd
- Sicrhau cymeradwyaeth i Strategaeth Hybu'r Gymraeg newydd a rhoi y strategaeth newydd ar waith.

- Mesur dealltwriaeth staff o ofynion y safonau a'r polisi iaith Gymraeg newydd
- Cynnal adolygiad siopwr cudd o'r ddarpariaeth iaith Gymraeg yng ngwasanaethau'r cyngor
- Hunanasesu ein cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg.

- Parhau i gydweithio efo Dysgu Cymraeg Gogledd Orllewin i ddarparu cyfleoedd i staff ac aelodau etholedig fel y gallent wella eu sgiliau iaith Gymraeg drwy:
 - Gynnal pump dosbarth iaith Gymraeg
 - Cynnal ymgyrchoedd, o leiaf unwaith y mis, i annog pobl i ddefnyddio'r Gymraeg
 - Gweithio gyda phartneriaid i gynyddu defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle.
- Rhoi cynllun ar waith i gynyddu defnydd o'r Gymraeg yn y maes hamdden a chwaraeon

Gofal Cymdeithasol a Llesiant

Rhoi'r cymorth cywir ar yr adeg gywir

Erbyn 2028 byddwn wedi:

Yn 2026/27 byddwn yn:

Adolygu a moderneiddio'r dull o ddarparu gofal a chefnogaeth	• Gweithio gyda'n gilydd i roi ar waith Cynllun Strategol Ynys Oed Gyfeillgar: ○ Datblygu ein rhaglen ataliol gan ddod o hyd i leoliad hwylus sy'n cynnig cyfleoedd i asesu, hyrwyddo a datblygu sgiliau byw'n annibynnol • Trawsnewid gwasanaethau dydd drwy barhau i weithio gyda phartneriaid i gynnal gweithgareddau dydd mewn lleoliadau cymunedol, ac ehangu'r model yn dilyn ymgysylltiad • Gweithio i gynnal y niferoedd isel o bobl ifanc a phobl sy'n gadael gofal sydd ddim mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant (NEET), a gweithio i leihau niferoedd eto lle bynnag y bo'n bosibl • Croesawu dros 500,000 o ymweliadau i ganolfannau Môn Actif • Gweithredu System archebu gweithgareddau newydd a modern, fydd yn galluogi derbyn taliadau aelodaeth ar-lein • Buddsoddi £2.5m yng nghyfleusterau Môn Actif: ○ Plas Arthur; gwella a moderneiddio i gynnwys derbynfa, caffi, chwarae meddal, stiwdio ffitrwydd ac ystafelloedd newid ○ Amlwch; buddsoddi yn yr ystafelloedd newid ochr gwlyb • Sicrhau bod cronfa ddata Gofal Cymdeithasol modern (Cysylltu Gofal Mosaic) yn weithredol.
Gwella ac ymestyn y ddarpariaeth tai a chymorth	• Moderneiddio a gwneud y gorau o 'Dai â Chymorth' drwy greu capasiti ychwanegol o 12 uned o safon, yn cynnwys: ○ Hen safle'r farchnad, Y Fali (4 uned ar gyfer 7 person) ○ Pencoed, Rhostrehwfa (4 uned – 3 wedi'i llenwi, lle i un arall) ○ Maes y Ffridd, Gwalchmai (4 uned) ○ Chwilio am leoliadau pellach addas ar draws yr ynys.

Ehangu cyfleoedd i bobl dderbyn gofal yn agosach at eu cymunedau lleol	• Adnabod rhaglen ychwanegol o 3 eiddo addas i fodloni gofynion oes defnyddwyr gwasanaeth. • Cynyddu cyfranogiad mewn hybiau cymunedol integredig, cynnal lleiafswm o 6 Fforwm Cymuned a ehangu hygyrchedd yr hybiau, gan ddarparu gwasanaeth presgripsiynu cymdeithasol yn rhai o'r hybiau hynny • Gweithio gyda phartneriaid allweddol a sefydliadau cymunedol i ddatblygu cyfleoedd ataliol er mwyn gwella iechyd a llesiant unigolion, gan gynnwys: ○ Agor Hwb Cymunedol Canolfan Glanhwfa – a chreu gweithgareddau cefnogol ychwanegol ar gyfer defnyddwyr a gofalwyr o fewn Canolfan Dementia Ynys Môn erbyn Hydref 2026 ○ Ehangu rhaglen Nifty60s i chwe cymuned erbyn Hydref 2026 ○ Gweithio gyda Cynghair Seiriol i beilota prosiect trafndiaeth gymunedol gan edrych ar efelychu llwyddiant ardaloedd eraill • Helpu pobl unig ac ynysig drwy drefnu 11 digwyddiad sy'n pontio cenedlaethau: ○ 2 ddigwyddiad Sporting Memories ○ 4 gêm Boccia rhwng cenedlaethau erbyn ○ 5 gweithgaredd rhwng cenedlaethau erbyn Mawrth 2027 • Annog 500 o unigolion i gyfranogi yn y cynllun Dementia Actif.
Datblygu'r ddarpariaeth fewnol ar gyfer plant mewn gofal, Cartrefi Clyd a gofalwyr maeth	• Dod o hyd i eiddo ar gyfer un Cartref Clyd pellach ar yr ynys (un wedi prynu yn 25/26) • Sefydlu chwech lleoliad gofal maeth ychwanegol yn ystod 2026/27 • Ehangu a gwella darpariaeth gofal plant: ○ Gwella cymhwysra plant ○ Cynyddu nifer y bobl sy'n manteisio ar y cynnig gofal plant ○ Gwella ansawdd lleoliadau gofal plant ○ Mesur boddhad rhieni.

Addysg

Sicrhau darpariaeth effeithiol ar gyfer heddiw a chenedlaethau'r dyfodol:

Erbyn 2028 byddwn wedi:	Yn 2026/27 byddwn yn:
Sicrhau bod y strategaeth foderneiddio cymunedau dysgu yn creu ysgolion effeithiol gydag arweinyddiaeth gref ac amgylchfyd addysgu pwrpasol	• Paratoi a cyflwyno achos busnes amlinellol strategol i Llywodraeth Cymru yn Ch1 2026/27 • Cyflwyno <i>New Project Request</i> ar gyfer adeilad newydd i Ysgol Uwchradd Caergybi i'r WEPCO a cychwyn Cam 1 MIM • Paratoi a gweithredu cynllun strategol newydd, i ddatblygu perthynas waith well rhwng darparwyr addysg ôl-16 presennol. • Moderneiddio systemau rheoli gwybodaeth newydd ar gyfer ysgolion er mwyn gwella eu heffeithiolrwydd
Datblygu'r Gymraeg ar draws pob lleoliad addysgol trwy wireddu nodau, amcanion a deilliannau a osodwyd yng 'Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg'	• Trochi 96 o ddisgyblion heb lawer neu heb ddim sgiliau Cymraeg drwy'r canolfannau iaith • Cefnogi 3 ysgol i ategu eu cynllun hunan wella CSGA drwy ymgysylltu ag uwch reolwyr, Canolfannau Iaith a swyddog Siarter Iaith.
Sicrhau'r profiadau a'r cynnydd gorau bosibl i blant a phobl ifanc drwy ddarparu'r Cwricwlwm i Gymru ym mhob cymuned ledled yr ynys	• Gweithredu cynllun strategol a gweithio gydag ysgolion i wella presenoldeb mewn ysgolion ym Môn i 95% • Adolygu, addasu a moderneiddio cynnig addysgol yr Oriel/Archifau a Llyfrgelloedd i ysgolion • Sicrhau bod y Cwricwlwm i Gymru a phrosesau asesu a phontio ar waith ym mhob ysgol. Cynnal ymweliadau gan Uwch Reolwyr- teithiau dysgu / craffu ar lyfrau / trafodaethau gyda dysgwyr ac ymarferwyr • Casglu a chraffu ar gynlluniau pontio ysgolion er mwyn datgan os yn cyrraedd y gofynion y llwyddiannus • Cynlluniau cyd-weithio Cynradd / Uwchradd - sicrhau bod y cynlluniau hyn yn cyrraedd gofynion / deilliannau yn llwyddiannus

	• Sicrhau bod pob ardal dalgylch yn gweithio gyda'i gilydd, o ysgol i ysgol, i gefnogi plant a phobl ifanc ddatblygu eu sgiliau a'u sgiliau digidol • Gweithio at gwblhau hyfforddiant diogelu Grŵp A, B a C 100% ar gyfer staff sydd angen y lefel hyfforddiant perthnasol • Gweithio at ddod yn Ynys Wybodus am Drawma gan cefnogi dwy ysgol arall i gyflawni achrediad TIS • Creu gwasanaethau newydd ADY, Chynhwysiad ag Ymgysylltu sydd yn gallu diwallu anghenion dysgwyr a chefnogi ysgolion • Adolygu prosesau mapiau darparu ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) a Chynhwysiant mewn ysgolion i hwyluso'r gwaith o fonitro a mesur addasrwydd, ansawdd a chanlyniadau dysgwyr ADY.
Cynyddu cyfleoedd addysgol ar gyfer oedolion er mwyn i drigolion Ynys Môn ddatblygu'n bersonol trwy gydol eu bywyd	• Gweithio at gyrraedd 50% o ysgolion yn cynnig mannau cymunedol • Gweithio gyda partneriaid tuag at gael mwyafrif o'n Ysgolion yn agor eu cyfleusterau tu allan i oriau ysgol er mwyn annog plant a'u teuluoedd i gymryd rhan mewn gweithgareddau addysgol a chymunedol. • Holiadur blynyddol i'w rannu er mwyn mesur effaith y cynllun • Gweithredu y Cynllun Darparu Gwasanaeth Addysg Oedolion yn y Gymuned. Goruchwyllo darpariaeth y Rhwydwaith Addysg Oedolion Gwynedd a Môn; Monitro trwy adroddiadau ar y ddarpariaeth sydd yn cael ei gyflenwi yn chwarterol.

Tai

Sicrhau bod gan bawb yr hawl i alw rhywle'n gartref:

Erbyn 2028 byddwn wedi:	Yn 2026/27 byddwn yn:
Mynd i'r afael â'r agenda effeithlonrwydd ynni / tlodi tanwydd gan weithio tuag at wireddu Safonau Ansawdd Tai Cymru (SATC) 2023	- Cynyddu nifer yr eiddo sy'n cydymffurfio gyda tharged ynni SAP 75 SATC 2023 o 30% i 40%; cynnydd targed o 400 eiddo - Sicrhau fod holl eiddo'r Cyngor gyda Llwybr Ynni Targed.
Agor trydydd cynllun tai gofal ychwanegol a gyda chynlluniau am y pedwerydd	- Cadarnhau hawl cynllunio ar gyfer Gofal Ychwanegol yn Nhyddyn Mostyn, Porthaethwy - Cychwyn gwaith adeiladu yn ystod chwarter 1 26/27 - Ymgysylltu parhaol gyda trigolion lleol i godi ymwybyddiaeth am y cynllun ag ymateb i ymholiadau.
Cynyddu'r dewis a'r nifer o dai sydd ar gael i drigolion yr ynys gan hefyd gynorthwyo aelwydydd i allu prynu eu cartrefi cyntaf	- Adolygu'r Polisi Cyffredin ar Osod Tai (PCOT) i ymgorffori'r gwersi a ddysgwyd o'r PCOT cyfredol ynghyd â newidiadau deddfwriaethol Lansio PCOT newydd yn 2025 - Datblygu 31 tŷ newydd - Hwyluso'r gwaith o adnewyddu 70 tŷ gwag - Cynorthwyo hyd at 32 prynwr tro cyntaf i fynd ar y farchnad dai, yn ogystal a 3 wedi cael cymorth drwy Cynllun Cymorth Prynu Môn.
Cynnal asesiad anghenion marchnad tai gyda phrosbectws tai blynyddol er mwyn adrodd ar gynnydd mewn cyflenwad o dai fforddiadwy	- Cyflawni cynllun gweithredu trosi eiddo gwag 31 Mawrth 2027, yn cynnwys: - Asesiadau wedi ei gwblhau - Prospectws tai mewn lle.
Cytuno ar y blaenoriaethau ar gyfer gweithgareddau cyfranogiad tenantiaid a dyrannu adnoddau er mwyn cynnwys llais ein tenantiaid o fewn ein gwasanaethau	- Cyflawni ein cynllun Profiad Cwsmer - cynnydd o 10% fesul mis mewn cysylltiadau CRM gan denantiaid - Adolygu a gwella ein defnydd o ddata i roi mewnwelediad i feysydd sy'n tan-berfformio a gwelliannau i'n adrodd ar berfformiad.

Economi

Sicrhau cyfleoedd i ddatblygu economi'r ynys:

Erbyn 2028 byddwn wedi:	Yn 2026/27 byddwn yn:
Cefnogi cynlluniau cynhyrchu ynni carbon isel	• Gweithio gyda phartneriaid fel GBN i wireddu'r rhaglen SMR gan leihau'r effaith a sicrhau'r buddion economaidd-gymdeithasol gorau i bobl leol • Dylanwadu ar Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill a chydweithio â hwy ar ddatblygiadau ynni ar raddfa fawr • Cytuno ac arwyddo'r PPA (rhwng GBE-N a CSYM) ar gyfer cyflawni materion caniatáu statudol. • Diweddaru Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA/SPG) Wylfa.
Cydweithio i wireddu amcanion economi cylchol	• Adolygu trefniadau i gasglu eitemau gellir eu hailddefnyddio (yn hytrach na'u hailgylchu).
Datblygu unedau busnes newydd i gynorthwyo tyfiant a datblygiad busnesau lleol	• Parhau i wneud cynnydd gyda Chynllun Adfywio Economaidd Gogledd Môn drwy: ○ Sicrhau cyllid cyfalaf er mwyn adeiladu unedau busnesu newydd ac ailddatblygu adeilad y Derfynfa Forol, gyda gwaith ar y safle wedi cychwyn; ○ Sicrhau cyllid grant ychwanegol i gefnogi gweithgareddau datblygu prosiect ac ymyraethau eraill; ○ Gweithio ac ymwneud â'r sector preifat i ddenu buddsoddiadau i'r Ynys ; ○ Targedu buddsoddiad ac ymdrechion adfywio yn y Stryd Fawr; ○ Cefnogi perchnogion safleoedd yn eu hymdrechion i fynd i'r afael â safleoedd tir llwyd a safleoedd sy'n peri pryder • Goruchwyllo'r gwaith o ddarparu Strategaeth Gwella Canol Trefi Ynys Môn • Parhau i ddyrannu grantiau ac arwain ar ymyraethau canol trefi, a dyrannu cyllid drwy'r Gronfa Ffyniant Bro a menter Trawsnewid Tref sy'n cael ei chefnogi gan Lywodraeth Cymru

Manteisio ar fuddsoddiad ychwanegol er budd yr economi leol	• Datblygu a chymeradwyo Strategaeth a chynllun gweithredu i'r Ynys, ar gyfer menter 'Treftadleoedd' Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol. • Cydweithio gyda rhanddeiliaid allweddol i symud ymlaen, sicrhau a sefydlu Rhaglen Porthladd Rhydd llwyddiannus yn Ynys Môn yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru a'r DU, a sefydlu trefniadau llywodraethu cadarn • Anelu i'r Porthladd Rhydd fod yn llawn weithredol erbyn Hydref 2026. Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth wedi'i lofnodi'n ffurfiol gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a Chyngor Sir Ynys Môn, gyda'r cytundeb yn datgloi gwerth £25 miliwn o gyllid. • O ganlyniad i gefnogaeth gan gyllid cyfalaf Porthladd Rhydd bydd gwaith yn cychwyn o glirio a dymchwel ar safle Peboc, gan baratoi' ar gyfer datblygiadau a buddsoddiadau yn yr ardal yn y dyfodol. • Sicrhau cyllid allanol i fynd i'r afael ag anghenion yr Ynys a chyfleoedd economaidd ar Ynys Môn e.e. Cronfa Effaith Balchder Bro, Cronfa Twf Lleol a Chronfa Treftadaeth y Loteri.
Tyfu a hyrwyddo'r economi ymwelwyr mewn ffordd barchus a chynaliadwy er mwyn sicrhau buddion ar gyfer ein cymunedau a'n hymwelwyr	• Darparu'r cynllun gweithredu Tirweddau Dynodedig i sicrhau bod blaenoriaethau'r Cyngor a Llywodraeth Cymru ar gyfer adfer natur a lliniaru newid hinsawdd yn cael eu gwireddu • Gweithio gyda phartneriaid i ddarparu rhaglenni plannu coed a gwaith dalgylch afon i helpu i wella ansawdd dŵr • Cynnig mwy o gyfleoedd i ffermwyr yn y Tirweddau Dynodedig a'r llain glustogi i wella cynefinoedd • Gweithio gyda ffermwyr i ddarparu model ffermio cynaliadwy, drwy arbrawf Ffermio Bro y Cynllun Ffermio Cynaliadwy • Darparu amrywiaeth o weithgareddau i warchod a gwella rhinweddau arbennig yr AHNE • Rheoli Cynllun Rheoli Cyrchfan newydd (DMP) (2023-2028): • Sefydlu Partneriaeth Cyrchfan Newydd

	• Darparu prosiectau allweddol i wella seilwaith a phrofiad ymwelwyr gan leihau'r effaith a phwysau negyddol. Arwain ar welliannau i'r isadeiledd morwrol i gefnogi'r sector twristiaeth. • Cydweithio gyda Llywodraeth Cymru i wella gweithgareddau i ymwelwyr ar fordeithiau sy'n cyrraedd Caergybi • Ymgynghori a phreswylwyr a busnesau ar yr Ardoll Ymwelwyr i benderfynu os bydd yr Ardoll yn cael ei gyflwyno ar Ynys Mon • Canolbwyntio ar wella'r Llwybr Arfordirol drwy ddefnyddio ffynonellau ariannu allanol, a chysylltu'r gwelliannau hyn gyda phrosiectau gwella natur er mwyn cyfoethogi profiadau'r rheiny sy'n defnyddio'r llwybr arfordirol ○ Dod o hyd i safleoedd ar gyfer gwelliannau sylweddol, yn dilyn arolwg cyflawni ar gyfleoedd gwella cynefinoedd a, ○ Defnyddio'r Gronfa Twf Lleol i gynyddu cyllid cyfredol ar gyfer y Llwybr Arfordirol i wella'r llwybr.
Ailddatblygu safleoedd diwydiannol a thir llwyd nad ydynt yn cael eu defnyddio	• Cefnogi perchnogion tir i ailddatblygu safleoedd diwydiannol, gan gynnwys: hen safle Anglesey Aluminium, safle Two Sisters, Rhosgoch, Octel (Amlwch), Llangefni a hen safle diwydiannol Lairds ym Miwmares. • Datblygu dogfen Strategaeth a ffefrir ar gyfer y CDLI bydd yn amlinellu'r weledigaeth, amcanion ac opsiynau ar gyfer datblygiadau a'r defnydd o dir ar Ynys Môn.

Newid Hinsawdd

Ymateb i'r argyfwng, mynd i'r afael â newid a gweithio tuag at bod yn sefydliad sero net erbyn 2030:

Erbyn 2028 byddwn wedi:	Yn 2026/27 byddwn yn:
Lleihau ein hallyriadau carbon uniongyrchol er mwyn sicrhau bod y targed net sero erbyn 2030 o fewn cyrraedd	- Cyflawni gweithredoedd i lleihau allyriadau'r Cyngor a nodi'r yn ein Cynllun Blyneddol Tuag at Sero Net 26/27 a'u monitro yn y Grŵp Llywio Sero Net. - Gyrru'r Cynllun Trawsnewid Fflyd yn ei flaen drwy gynyddu nifer y cerbydau carbon isel (yn ddibynnol ar gyllid cyfalaf a grant), a: - Arbrofi â chynllun gwefru gartref ar gyfer fflyd cerbydau trydan Cyngor - Gosod pwyntiau gwefru ychwanegol ar gyfer cerbydau fflyd ar safleoedd y Cyngor - Gosod paneli solar ar adeiladau'r Cyngor yn ddibynnol ar ddefnyddio cyllideb Salix.
Cynyddu cyfraddau ailgylchu	- Gweithio tuag at gyflawni targed ailgylchu Llywodraeth Cymru sef ailgylchu 70% o wastraff o domestig y Cyngor, drwy: - Ddadansoddi canlyniadau'r ymgynghoriad - Mabwysiadu newidiadau i'r gwasanaeth ailgylchu - Cynyddu cyfraddau ailgylchu ar gyfer casglu gwastraff o adeiladau'r Cyngor i 60% - Lleihau digwyddiadau tipio anghyfreithlon.
Sicrhau bod gwasanaethau'n ystyried newid hinsawdd a bioamrywiaeth fel materion allweddol wrth wneud penderfyniadau	- Cwblhau cynlluniau rheoli llifogydd Lôn Trearddur a Bodffordd. - Rhoi nifer o gynlluniau atal llifogydd graddfa bach ar waith - Datblygu cynlluniau atal llifogydd a chyflwyno ceisiadau grant i'w gwireddu yn y dyfodol.
Creu opsiynau teithio carbon isel eang i drigolion ac ymwelwyr â'r ynys	- Datblygu cynllun teithio llesol a'i rhoi ar waith ym Menllech a man waith arall - Treialu cynllun trafndiaeth gymunedol i gysylltu ardaloedd gwledig gyda phrif lwybrau trafndiaeth - Ymestyn y rhwydwaith pwyntiau gwefru cerbydau trydan cyhoeddus ledled yr ynys.

DRAFT